

BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QUVCHILARI UCHUN INGLIZ TILINI O‘QITISH METODIKASI

Pòlatova Dildora Erkinovna

dildorap1984@gmail.com

Denov tumani 6-maktab o‘qituvchisi

Turdiyeva Dilorom Abdullayevna

diloromturdiyeva70@gmail.com

Denov tumani 6-maktab o‘qituvchisi

Jo'rayeva Maqsuda Orolovna

mengtorayevabbos7@gmail.com

Denov tumani 6-maktab o‘qituvchisi

Annotatsia: Ushbu maqolaning dolzarbligi boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ingliz tilida o'qishni o'rgatish metodikasini asoslash, ishlab chiqish zarurati bilan bog'liq. Ushbu maqolada ingliz tilida o'qishni o'rgatish metodologiyasi muhokama qilinadi, u quyidagi tarkibiy qismlarni o'z ichiga oladi: maqsad, mazmun, kichik yoshdagi o'quvchilarning fan ko'nikmalarini shakllantirish va baholash vositalari.

Kalit so'zlar: metodologiya, til ta'limi, ingliz tili, kichik maktab o'quvchilari.

Mavzu ko'nikmalarini shakllantirish bosqichlari keltirilgan: benuqson talaffuzning birinchi bosqichi: kerakli fonemani alohida yoki eng oddiy bo'g'inlarda takrorlay olish, bu ko'nikmani bosqichma-bosqich avtomatlashtirish, uni barqaror mahoratga aylantirish; ikkinchi bosqich - bosib chiqarish: so'z boyligini to'plash; uchinchi bosqich - transkripsiya: kerakli harf va uning tovushini takrorlash qobiliyati, berilgan harflarni yozma ravishda tasvirlash, so'zlarni, iboralarni va ularning transkripsiyalarini o'qish; intensiv o'qishning to'rtinchi bosqichi: transkripsiyani o'qishni tuzatish, o'qish qoidalarini o'zlashtirish va matn bilan ishlashning har xil turlari. Ingliz tili darslarida o'qishni o'rgatish usullari to'plami tasvirlangan. Amaliy material kichik yoshdagi talabalar uchun ingliz tilidagi ta'lim dasturlarini ishlab chiqishga yordam beradi. Tadqiqot natijalari umumta'lim maktablarining o'quv jarayonida, ota-onalar bilan maslahat ishlarida, pedagogik kadrlarning malakasini oshirish va qayta tayyorlash amaliyotida qo'llanilishi mumkin.

So'nggi yillarda chet tillariga bo'lgan qiziqish shunchalik oshdiki, bu ommaviy hodisaga aylandi. Ta'lim muassasasining turidan qat'i nazar, umumta'lim maktabi yoki innovatsion maktab (litsey yoki gimnaziya) bo'lishidan qat'i nazar, bolalar birinchi sinfdan chet tillarini o'rganishni boshlagan maktablar soni yildan-yilga ortib bormoqda.

Chet tili boshlang'ich maktab o'quv dasturlariga kiritilganligini hisobga olib, ko'plab tadqiqotchilar bolalarga chet tillarini erta o'rgatish bilan bog'liq muammolarni o'rganishga kirishdilar.

Chet tilini erta o'rganishning turli jihatlari xorijiy mutaxassislar, xususan, fransuz M.Garabedian, R.Koen, F.Debiser, M.Korbellari, N.Herr, J.Jirardet, C.Paccanino va boshqalar tomonidan ham ko'rib chiqiladi.

Kichik maktab yoshi, o'zining psixologik xususiyatlariga ko'ra, chet tilini o'zlashtirish uchun eng qulay hisoblanadi. Uslubiy adabiyotlarda ko'p yillar davomida chet tilini erta o'rganishning afzalliklari va kamchiliklari haqida bahsmunozaralar mavjud. Hozirgi vaqtda quyi sinflarda kommunikativ faoliyatning har xil turlarini o'rgatishning samarali usullarini izlash ishlari olib borilmoqda, o'qitishning maqsadi, shartlari va usullari muhokama qilinmoqda.

Erta ta'lim muammolariga oid maxsus adabiyotlarni o'rganish, o'quv jarayonini kuzatish, o'qituvchilar tajribasini tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, chet tilini o'zlashtirishning dastlabki bosqichini asosan og'zaki asosda qurish amaliyotda o'zini oqlamaydi. orttirilgan ko'nikmalar mo'rt bo'lib, tezda yo'qoladi. Treningning past samaradorligining asosiy sabablaridan biri o'qish kabi kommunikativ faoliyatning retseptiv turiga etarlicha e'tibor bermaslikdir.

Bizningcha, bu muammoni hal qilish boshlang'ich maktab yoshida ham chet tilini umumiy o'qitishda, ham chet tilini o'qishda yangi yondashuvlarni zarur izlash bilan mumkin. So'nggi yillardagi dissertatsiyalar boshlang'ich sinflarda bolalarni chet tilida o'qishga o'rgatishning qonuniyligini tasdiqlaydi (E.A.Lenskaya, I.N.Borisenko, S.V.Snegova va boshqalar). Biroq, chet tillarini erta o'rganishga o'rgatish nazariyasi va amaliyotida hali ham quyi sinflarda chet tilida kommunikativ faoliyatning turli turlarini o'rgatishning oqilona yondashuvi mavjud emas. Nutq faoliyati turlarining optimal nisbati, erta ta'limning maqsadli dominant to'g'risidagi savollar hal qilinmagan, boshlang'ich maktabda chet tili kursining asosiy parametrlari aniqlanmagan: intensivlik, mazmun, maqsadlar va samarali usullar. ularga erishish.

Yuqorida aytilganlar shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich sinflarda chet tilida o'qishni og'zaki nutq, tinglash va yozish ko'nikmalarini rivojlantirish bilan birgalikda kuchli texnik va kommunikativ o'qish ko'nikmalarini shakllantirishni ta'minlaydigan metodikani ishlab chiqish masalasi to'liq hal qilinmagan. nazariy jihatdan ham, amaliyotda ham hal qilindi va ushbu tadqiqot mavzusini tanlashni belgilab bergan xorijiy tillarni o'qitishning zamonaviy metodikasining dolzarb vazifasi sifatida qaralishi mumkin.

Shunday qilib, boshlang'ich maktabda o'quv jarayonini amalga oshirishga, boshlang'ich maktab bitiruvchilarining chet tilidagi ta'lim natijalariga qo'yiladigan o'zgartirilgan talablarni tahlil qilish, pedagogika fanida kommunikativ universal ta'lim harakatlarini shakllantirish amaliyoti bir qator talablarni aniqlashga imkon berdi. mavjud qarama-qarshiliklar:

- "ijtimoiy-pedagogik darajada, boshlang'ich umumiy ta'limning federal davlat umumta'lim standarti talablari o'rtasida ingliz tili darslarida o'qish sohasida rejalashtirilgan fan natijalarini shakllantirishni ta'minlash va o'qitish usullarining etarli darajada ishlab chiqilmaganligi. ularning boshlang'ich sinf o'quv-tarbiya jarayonida shakllanishi”;

- "ilmiy-nazariy darajada, zamonaviy tadqiqotchilar tomonidan ingliz tilida o'qish bo'yicha mavzu ko'nikmalarini shakllantirish muammosini nazariy tushunish zarurati va ushbu jarayonning bosqichlari mazmunini ilmiy-nazariy jihatdan etarli darajada ishlab chiqmaslik o'rtasida"

- "ilmiy va uslubiy darajada, o'qituvchilarning kichik yoshdagi o'quvchilarga ingliz tilida o'qishni o'rgatish zarurati va kichik yoshdagi o'quvchilarga chet tilida o'qishni o'rgatish bo'yicha ishlab chiqilgan metodikaning yo'qligi o'rtasida".

Ushbu qarama-qarshiliklarni anglash va ularni hal qilish zarurati tadqiqot muammosini shakllantirishga imkon berdi: chet tilida o'qishni o'rgatish metodologiyasining tarkibiy qismlari va ularning muhim mazmuni qanday?

Tadqiqot maqsadi: metodikaning tarkibiy qismlarini aniqlash, kichik yoshdagi o'quvchilarga ingliz tilida o'qishni o'rgatish metodikasini ishlab chiqish va sinovdan o'tkazish. Metodologiya - bu har qanday muayyan faoliyatdagi harakatlarni me'yoriy tartibga solish, shuningdek uni tavsif, retsept, taqdimot shaklida aks ettirish; muayyan sohadagi faoliyatni amalga oshirish haqidagi bilimlarning maxsus turi (maxsus sohasi).

Metodologiyaning turli miqyoslari mavjud. Umumiy metodika - pedagogik jarayonni o'qituvchilar va talabalarning o'zaro ta'siri sifatida umumiy tashkil etish

dasturi. Xususiy metodologiya - bu jarayonning alohida komponentlari va pedagogik faoliyat sohalarini tashkil etish darajasi. Muayyan metodologiya muayyan vaziyatlarda va pedagogik jarayonni tashkil etishning turli shakllarida ishlaydi. Metodologiyaning tarkibiy qismlari quyidagilardan iborat: maqsad, mazmun, instrumental, operatsion, faoliyat va natijaviy komponent. Chet tilida o'qish nutq faoliyatining bir turi va bilvosita aloqa shakli sifatida, ko'plab tadqiqotchilarning fikriga ko'ra, ko'pchilik uchun eng zarurdir.

O'qish jarayoni texnik tomonga, ya'ni lingvistik hodisalarning ularning ma'nosi bilan avtomatlashtirilgan vizual-nutq-eshitish aloqasi bo'lgan ko'nikmalarga asoslanadi, buning asosida yozma belgilarni va umuman yozma matnni tanib olish va tushunish. yuzaga keladi va natijada o'qishning kommunikativ qobiliyatini amalga oshirish. Chet tilida muloqotning bilvosita shakli sifatida o'qishni o'rgatish maqsadining amaliy komponenti o'quvchilarning matnlarni ulardagi ma'lumotlarni tushunishning turli darajalariga ega bo'lgan o'qish qobiliyatini rivojlantirishni o'z ichiga oladi.

Rejalashtirilgan natijalar ta'limning umumlashtirilgan shaxsga yo'naltirilgan maqsadlari tizimi bo'lib, ular ushbu fanni o'rganishning asosiy maqsadli parametrlarini hisobga olgan holda har bir o'quv fanining dasturni o'zlashtirish natijalariga qo'yiladigan talablarni aniqlaydi va aniqlaydi. talabalarning yosh xususiyatlarini hisobga olish. Shuningdek, boshlang'ich maktabda rejalashtirilgan natijalarning asosiy turlari: shaxsiy, meta-mavzu va fan natijalari.

Ingliz tili mazmunining o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda boshlang'ich umumiy ta'limning asosiy ta'lim dasturini o'zlashtirishning fan natijalari quyidagilarni o'z ichiga oladi: chet tilida ona tilida so'zlashuvchilar bilan og'zaki va yozma shaklda boshlang'ich muloqot ko'nikmalarini o'zlashtirish. nutq qobiliyatlari va ehtiyojlari; og'zaki va og'zaki bo'lmagan xatti-harakatlar qoidalarini o'zlashtirish; boshlang'ich darajada chet tilida og'zaki va yozma nutqni o'zlashtirish uchun zarur bo'lgan boshlang'ich lingvistik tushunchalarni o'zlashtirish, lingvistik dunyoqarashni kengaytirish; boshqa mamlakatlardagi tengdoshlarining hayoti, bolalar folklori va bolalar badiiy adabiyotining mavjud namunalari bilan tanishish asosida boshqa tilda so'zlashuvchilarga nisbatan do'stona munosabat va bag'rikenglikni shakllantirish. Rejalashtirilgan natijalarning tuzilishi bosqichli yondashuv asosida quriladi: ko'pchilik talabalarning haqiqiy rivojlanishining kutilayotgan darajasini va ularning rivojlanishining yaqin istiqbollarini ta'kidlash.

Ushbu yondashuv o'quvchilar rivojlanishining dinamik rasmini aniqlashga, o'quvchilarning rivojlanishini rag'batlantirishga, kichik o'quvchining proksimal rivojlanish zonasini hisobga olgan holda individual harakat traektoriyalarini qurishga imkon beradi. 2-sinfda boshlanadigan ingliz tili quyidagilarni shakllantirishga imkon beradi: shaxsiy, tartibga soluvchi, kognitiv va kommunikativ UUD (universal ta'lim faoliyati).

Ingliz tili mazmunining o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda boshlang'ich umumiy ta'limning asosiy ta'lim dasturini o'zlashtirishning fan natijalariga quyidagilar kiradi:

1) nutq qobiliyati va ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda, chet tilida ona tilida so'zlashuvchilar bilan og'zaki va yozma shaklda dastlabki muloqot ko'nikmalarini egallash; og'zaki va og'zaki bo'lmagan xatti-harakatlar qoidalarini o'zlashtirish;

2) boshlang'ich darajada chet tilida og'zaki va yozma nutqni o'zlashtirish uchun zarur bo'lgan boshlang'ich lingvistik tasvirlarni o'zlashtirish, lingvistik dunyoqarashni kengaytirish;

3) boshqa mamlakatlardagi tengdoshlarining hayoti, bolalar folklori va bolalar badiiy adabiyotining mavjud namunalari bilan tanishish asosida boshqa tilda so'zlashuvchilarga do'stona munosabat va bag'rikenglikni shakllantirish.

Boshlang'ich sinflarda ingliz tili darslarida mavzu rejalashtirilgan natijalar Yozish - ingliz tilidagi so'zlarni grammatik va grafik jihatdan yozish qobiliyati; - qisqa shaxsiy xat yozish va yozish qobiliyati; - namuna asosida yozish qobiliyati - taklif qilingan so'zlardan grammatik me'yorlarga rioya qilgan holda sodda gaplar tuzish va yozish qobiliyati Tinglash - eshutilgan narsaga og'zaki va og'zaki bo'lmagan javob berish qobiliyati; - kichik xabarlar mazmunini tinglash qobiliyati; - til taxminidan foydalanish qobiliyati - o'qituvchi va sinfdoshlarning nutqini quloq bilan tushunish qobiliyati; - mavzu bo'yicha asosiy so'zlarni bilish (dars mavzusi bo'yicha lug'at); O'qish - o'rganilgan materialni o'z ichiga olgan so'zlarni va jummalarni o'z-o'zidan o'qish qobiliyati - gapning ma'nosini tushunib, o'z-o'zidan o'qish qobiliyati.

O'qitishning kommunikativ (nutq) yo'nalishi printsipi maktabda chet tili bo'yicha o'quv jarayoni shunday tashkil etilishi, maqsadli va amalga oshirilishi kerakki, o'qitish natijasida o'quvchilar zarur minimal ko'nikma va ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak. dastur tomonidan taklif etilgan mavzular doirasida muloqot vositasi sifatida chet tili.

Boshlang'ich maktabda chet tilini o'qitishning kommunikativ yo'nalishi printsipi quyidagi besh tamoyilni amalga oshirish orqali amalga oshiriladi:

1. shaxsga yo'naltirilgan muloqot;
2. jamoaviy o'zaro ta'sir;
3. o'quv predmeti va ta'lim jarayonining rolini tashkil etish;
4. mashqlarning polifunksionalligi;
5. o'quv materialini tashkil etish.

Chet tilini ongli ravishda o'zlashtirish tamoyili shundan iboratki, o'quvchi o'z o'rganish zaruriyatini anglab yetganida, dars maqsadlarini qo'ygan va qabul qilganda, o'z faoliyatini rejalashtirish va tashkil etishda, uni anglashda, o'z-o'zini nazorat qilishda ishtirok etsa, o'rganish samarali bo'ladi. va o'z-o'zini hurmat qilish. Kollektiv-individuallashtirilgan o'zaro ta'sir printsipti - bu o'rganishning kollektiv shakllari orqali bolaning individual qobiliyatlarini maksimal darajada ro'yobga chiqarish) Chet tillarini o'qitishda faollik printsipti muhim rol o'ynaydi, chunki har bir talaba o'rganilayotgan tilni o'zlashtirishi mumkin. jarayonning faol ishtirokchisi, agar u nutq faoliyati bilan shug'ullansa.

Ushbu tamoyillar tizimi yakuniy natijaga erishishga qaratilgan: u chet tilini muvaffaqiyatli o'rganish va bolalarning chet tilini muloqot vositasi sifatida o'zlashtirish uchun shart-sharoitlarni ta'minlaydi.

Adabiyotlar:

1. Amonashvili Sh.A. Psychological features of mastering the second language by younger schoolchildren. Foreign languages in school. 1986. no. 2. pp. 31-33. (in Russian)
2. Asmolov A.G. System-activity approach to the development of new generation standards. Pedagogy. 2009. № 4. P. 18 - 22. (in Russian)
3. Vasilieva T.G. Typologization of methods of teaching reading technique in English of students of lower grades. Izvestia: Herzen University Journal of Humanities & Science. 2008. no. 76-2. Available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/tipologizatsiya-metodov-obucheniya-tehnike-chteniya-na-angliyskom-yazyke-uchaschihsya-mladshih-klassov> (accessed 22 August 2018). (in Russian)
4. Gal'skova N.D. Modern methods of teaching foreign languages: Moscow: Glossa, Moscow, 2000. (in Russian)
5. Derkach A.A., Shcherbak S.F. Pedagogical Heuristics: The Art of Mastering a Foreign Language / A.A. Derkach, S.F. Shcherbak. Moscow: Pedagogy. 1991. (in Russian)